

Да класіка ў госці

“Кушлянскі фэст”, які штогод праводзіцца ў музеі-сядзібе Францішка Багушэвіча, сёлета быў прысвечаны 185-годдзю з дня нараджэння знакамітага паэта, публіцыста, перакладчыка і грамадскага дзеяча.

Невялікая сядзіба 23 жніўня ператварылася ў адзіную святочную пляцоўку. Асноўнае дзеянне разгарнулася на галоўнай сцэне перад домам-музеем. У абары ішлі лекцыі і расповеды, адбылося тэатральнае прадстаўленне батлейкі. Ладзіліся майстар-класы, гульні, інтэрактыўныя забаўляльна-пазнавальныя праграмы. У Горадзе майстроў працавалі рамеснікі. Праводзіліся экскурсіі па музеі, квіз “Сцежкамі Мацяя Бурачка”, пешая прагулка да Каменя Багушэвіча.

ЗАСТАЛАСЯ СПАДЧЫНА

— У кожнага чалавека ёсць мясціна, якая яго ачышчае, гоіць і мацуе. Гэта месца, дзе ён нарадзіўся. Але для ўсіх беларусаў роднымі з’яўляюцца і Кушляны, бо менавіта яны далі сілы Францішку Багушэвічу, а ён умацаваў нашу з вамі агульнае імя — беларусы, — з гэтых слоў пачалася экскурсія па музеі. Ён невялікі, але тут шмат рэчаў, якімі карыстаўся Багушэвіч, надзвычай дарагіх паэту. Гэта выявы бацькоў, рукапісы, аўтографы. У віхурах войнаў і разбурэнняў захавалася хата, якую ён паставіў у 1896-м і якая некалькі гадоў таму была адноўлена. Застаўся і падмурак бацькоўскай хаты.

— А вось за тымі бязрозкамі жылі родзічы Францішка, — распавядае жыхарка Кушлянаў Яніна Грынчук. — Сама я не адсюль родам, а муж мой Пётр нарадзіўся і вырас тут.

— Калі я быў хлопчуком, у доме Багушэвіча знаходзілася бібліятэка, — уступіў у гутарку Пётр Ваяляр’янавіч. — А наша хата стаіць на падмурку дома, які некалі належаў дачцэ Францішка.

Пётр Грынчук расказаў і пра лёс іншых пабудов. Напрыклад,

у познесавецкі час на бутавай камені меркавалася разабраць абору, і толькі намаганнямі тагачаснага дырэктара музея яе ўдалося захаваць.

ДЛЯ ЦІКАЎНЫХ

На працягу свята тая самая абора была месцам прыцягнення аматараў беларускай культуры. З аповедам пра радаводныя і сяброўскія сувязі Францішка Багушэвіча выступіў аглядалнік газеты “Культура” Зміцер Юркевіч, які адкрыў класіка з іншага боку, дагэтуль малавядомага шырокам колту чытачоў.

Загадчык філіяла літаратурнага музея Максіма Багдановіча Міхал Бараноўскі распавёў пра візуальную паэзію. Пабудова строф, працягласць радка і нават колы са слоў — як гэта ўплывае на ўспрыманне тэкстаў і сэнсаў.

Захапіла наведвальнікаў і аўтарская праграма Алеся Ляся “ТрыА”, складзеная як экскурс у музычную спадчыну Беларусі. Шмат ахвотнікаў сабралася, каб пачуць гісторыі пра паходжанне і спосабы традыцыйнай ігры на такіх інструментах, як дуда, ліра, скрыпка, акардэон, і іх гучанне.

Прывабіла гасцей і тэатральнае прадстаўленне батлейкі “Дом з Марамі”. Чароўны куфар, што прыйшоў да нас з XVI стагоддзя, паказвае беларускія казкі, якія натхняюць на мары...

Майстар-клас па каліграфіі дала супрацоўніца Заслаўскага музея Анастасія Балыш.

— Дзеля нахіленага почырку нашы продкі прыдумалі вось такое пярэ: у яго пісьмовы элемент размешчаны пад вуглом ад дрэўка, і гэта дае магчымасць рабіць лініі з нахілам, — распавяла Анастасія.

Ёсць у яе арсенале таксама шклянёе пярэ: выглядае прыгожа, але лінію дае роўнай таўшчыні. Сама адмыслоўца часцей карыстаецца пер’ямі “з зорчкай” — імі пісалі тых, хто вучыўся ў школе ў 1950—1970 гадах. А як жа складала было справіцца з такімі сучасным дзесям!

НА ЛЮБЫ ГУСТ

Майстар па шэрым ільне Людміла Канаплёва распавядала пра гісторыю беларускага нацыянальнага строю і вучыла ўдзельнікаў свята спосабам завязвання хустак.

Побач з ёй размясціліся народныя майстры па лозапляценні, ганчарстве, ткацтве, вырабах са скуры.

Даведлацца пра гаючыя ўласцівасці траў, пакаштаваць з іх гарбаты, прыгатаванай у самавары на дровах, а таксама паспытаць духмянага мёду і свежай выпечкі наведвальнікі сядзібы маглі на пляцоўцы, зладжанай Змітром Мурашкам і Юліяй Літвінавай.

Увогуле інтэрактыўных лакацый было шмат: арганізатары паклапаціліся, каб на свяце ніхто не сумаваў, нягледзячы на ўзрост і сацыяльны статус.

ЗАДУМЫ ЁСЦЬ

Галоўнае ж дзеянне разгарнулася ля увахода ў музей — на імправізаванай сцэне. Пасля ўрачыстага адкрыцця, якое абвясціў дырэктар Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры Сяргей Усік, распачалася канцэртная праграма.

Гледачоў радавалі выступленнем народнага ансамбля народнай песні “Хутарок”, гурт інструментальнай музыкі “Кушлянская капэла”, народны фальклорны калектыў “Валэйчанка”. Кожны з іх мае адметны стыль і рэпертуар. З цікавай праграмай выступіў дуэт баяністаў “НЕBASound”. Шчыра прымала публіка спецыяльных гасцей — народны фальклорны ансамбль “Сарматы” з БДУ.

Напрыканцы мерапрыемства Сяргей Усік адзначыў:

— Свята ўдалося! Усё, што было запла-навана, — здзейснена. Ідзі на наступны год? Зразумела, ёсць. Хочашча ўвесці ў праграму конкурс маладых паэтаў? Смартфончыны і запрашэнне на пленэр маладых мастакоў. Гэта ўдала дапоўніць фэст.

Няхай залучанае спраўдзіцца!

Ірына СТАНКЕВІЧ
Фота аўтара

